

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 263/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti FM Facility s. r. o., Kuklovská 80, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Tóthom, Záhradnícka 151, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 192/2017-656 z 31. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti FM Facility s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2018 doručená sťažnosť spoločnosti FM Facility s. r. o., Kuklovská 80, Bratislava (ďalej len

„sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 listiny a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 192/2017-656 z 31. januára 2018, ktorou žiada vydať tento nález:

„Právo sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 20, čl. 11 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a (alebo) právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 01. 2018 č. k. 6Co/192/2017-656.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 01. 2018 č. k. 6Co/192/2017-656 a vracia mu vec na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 2.000,- Eur.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi... náhradu trov konania vo výške 390,50 Eur s DPH.“

2. Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z k nej pripojených príloh vyplynulo, v konaní pred Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 25 C 53/2007 sa [REDAKOVANÉ] ako žalobca (ďalej len „žalobca“) domáhal proti [REDAKOVANÉ] ako žalovanej (ďalej len „žalovaná“) zaplata sumy 63 775,92 € s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že žalobca splnomocnil žalovanú na predaj jeho spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti na Kanárskych ostrovoch, vlastnícke právo k nehnuteľnosti bolo na tretiu osobu prevedené kúpnu zmluvou z 15. decembra 2003, kúpnu cenu žalovaná prevzala, avšak žalobcovi ju nevydala. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 25 C 53/2007-448 z 10. apríla 2013 žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 46 666,67 € s 9 % úrokmi z omeškania od 3. marca 2010, vo zvyšku žalobu zamietol,

žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdom ustanovenému zástupcovi žalobcu odmenu za zastupovanie vo výške 7 989,69 €, so zvyškom nároku na odmenu zástupcu žalobcu odkázal na Centrum právnej pomoci a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobca i žalovaná. Krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 535/2013-553 zo 7. decembra 2015 napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku zmenil tak, že žalobu zamietol, vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, napadnutý rozsudok potvrdil, zrušil výrok napadnutého rozsudku o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 13 178,54 €. Proti rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 535/2013-553 zo 7. decembra 2015 podal žalobca dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4 Cdo 115/2016 z 24. apríla 2017 odmietol dovolanie proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu, v zmeňujúcom výroku (a naň nadväzujúcich výrokoch o súdnom poplatku a náhrade trovách konania) rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia krajskému súdu na ďalšie konanie. Predmetom konania tak ostalo zaplatenie sumy 46 666,67 € s príslušenstvom.

3. Žalobca ako postupca a sťažovateľka ako postupník uzatvorili 10. mája 2017 zmluvu o postúpení pohľadávky uplatnenej v tomto súdnom konaní (ďalej len „zmluva o postúpení pohľadávky“) s tým, že odplata za postúpenie bude predmetom samostatnej dohody (§ 3 zmluvy o postúpení pohľadávky). Podľa § 4 zmluvy o postúpení pohľadávky nazvaného „*Dojednania v súvislosti so súdnym konaním*“ sa zmluvné strany dohodli, že „*účastníkom súdneho konania... sa odo dňa podpisu tejto zmluvy namiesto postupcu stáva postupník, s čím obe zmluvné strany súhlasia*“ a „*oznámiť súdu zmenu v osobe účastníka súdneho konania na žalujúcej strane je oprávnená ktorákoľvek zmluvná strana*“. Žalobca [REDAKOVANÉ] zomrel a návrh na zmenu v osobe žalobcu, t. j. aby do konania na jeho miesto vstúpila sťažovateľka, krajskému súdu nepodal. Podaním doručeným krajskému súdu 20. novembra 2017 sťažovateľka požiadala krajský súd o pripustenie svojho vstupu do konania na miesto žalobcu a v prílohe podania predložila i zmluvu o postúpení pohľadávky. Dedičské konanie po žalobcovi bolo uznesením Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 30 D 1142/2017 z 5. septembra 2017 zastavené, pretože poručiteľ zanechal iba

majetok nepatrnej hodnoty. Sťažovateľka podaním doručeným krajskému súdu 17. januára 2018 oznámila, že do konania vstupuje z vlastného podnetu ako intervenient s tým, že má ako veriteľ pohľadávky právny záujem na výsledku sporu.

4. Krajský súd uznesením č. k. 6 Co 192/2017-656 z 31. januára 2018 vstup sťažovateľky do konania nepripustil, rozsudok okresného súdu č. k. 25 C 53/2007-448 z 10. apríla 2013 zrušil, konanie zastavil a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie o nepripustení vstupu sťažovateľky do konania odôvodnil tým, že podľa § 80 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) takýto návrh môže podať výlučne žalobca a pokiaľ ho podala sťažovateľka, išlo o návrh podaný neoprávnenou osobou. Konanie zastavil s odôvodením, že žalobca zomrel, stratil procesnú subjektivitu a pokračovať v konaní s jeho dedičmi nebolo možné, pretože pohľadávka uplatnená v konaní pred súdom nebola predmetom dedičstva.

5. Sťažovateľka sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 listiny a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 6 Co 192/2017-656 z 31. januára 2018 odôvodnila tým, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, pretože vykladal aplikované ustanovenia Civilného sporového poriadku v rozpore s ich účelom a zmyslom a svoje rozhodnutie i nedostatočne odôvodnil. Krajský súd najmä nevzal do úvahy, že procesné splnomocnenie udelené žalobcom na zastupovanie v konaní nezaniklo smrťou žalobcu, jeho zástupca bol povinný v prípade jeho smrti urobiť ešte všetko, čo neznesie odklad, aby splnomocniteľ alebo jeho právny nástupca neutrpel ujmu na svojich právach, pričom takto urobené úkony majú rovnaké právne účinky, ako keby zastúpenie ešte trvalo [§ 33b ods. 6 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“)]; pokiaľ by tomu tak nebolo, momentom smrti strany v konaní by jej práva v konaní nikto nechránil. Podľa tvrdenia sťažovateľky sa žalobca dohodol so sťažovateľkou v zmluve o postúpení pohľadávky nielen na tom, že sťažovateľka nadobudne postúpenú pohľadávku, ale aj na tom, že bude

oprávnená konať za žalobcu a v jeho mene ako jeho zástupca, keď toto zastúpenie vzniklo na základe dohody o splnomocnení podľa § 4 zmluvy o postúpení pohľadávky. Na základe tohto ustanovenia bola sťažovateľka žalobcom splnomocnená, aby zmenu v osobe žalobcu súdu oznámila. Krajský súd sa však touto okolnosťou nezaoberal, vec takto neposúdil a nevyzval ani procesného zástupcu žalobcu [REDACTED], advokáta, aby sa k tejto otázke vyjadril, hoci aj on bol povinný v prípade smrti žalobcu urobiť ešte všetko, čo neznesie odklad, aby splnomocniteľ alebo jeho právny nástupca neutrpel ujmu na svojich právach. Pritom ak procesný zástupca žalobcu nemal v rozhodnom čase vedomosť o uzatvorení zmluvy o postúpení pohľadávky žalobcom, nemohol bez oznámenia tejto skutočnosti krajským súdom na ňu ani reagovať. Pokiaľ sťažovateľka oznámila krajskému súdu svoj vstup do konania ako intervenient, krajský súd na túto skutočnosť nedostatočne reagoval. Zánikom strany ako subjektu, ktorý intervenient podporuje, nezaniká postavenie intervenienta. Vstupom sťažovateľky do konania ako intervenienta sa krajský súd nezaoberal, vychádzajúc práve z toho, že smrťou žalobcu zanikla aj interveniencia, hoci aj po smrti žalobcu konanie pokračovalo a nevzal do úvahy ani to, že intervenient je súčasne novým veriteľom žalovanej a žiadne ustanovenie Civilného sporového poriadku neoprávňuje súd s intervenientom nekonať. K porušeniu základného práva sťažovateľky vlastniť majetok došlo tým, že predmetom súdneho konania bol majetok sťažovateľky – pohľadávka, ktorej bola hmotnoprávnym veriteľom – a krajský súd sťažovateľke znemožnil domôcť sa jej práva. Sťažovateľka sa zaplatenia tejto svojej pohľadávky už nebude môcť nikdy úspešne domáhať. Krajský súd konštatoval, že zastavenie konania zaviniť žalobca, pretože v priebehu konania zomrel. Tento názor vyslovený krajským súdom vylučuje, aby vo vzťahu k plynutiu premlčacej doby bolo možné uzavrieť, že premlčacia doba počas dosiaľ vedeného súdneho konania neplynula, pretože tento následok nastupuje iba v prípade, ak bolo právo na súde uplatnené, avšak zároveň žalobca v konaní riadne pokračoval (§ 112 Občianskeho zákonníka). Podľa názoru sťažovateľky preto hrozí, že jej právo je premlčané. Dôsledkom toho, že krajský súd nepriznal sťažovateľke postavenie nového žalobcu v konaní, je tak strata majetku sťažovateľky bez náhrady fakticky obdobná vyvlastneniu.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Sťažovateľka namieta porušenie týchto ustanovení ústavy, listiny a dohovoru:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 20 ods. 5 ústavy iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 11 ods. 4 listiny vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné len vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

11. Ako zo sťažnosti vyplýva, k porušeniu týchto ustanovení ústavy, listiny a dohovoru malo dôjsť uznesením krajského súdu č. k. 6 Co 192/2017-656 z 31. januára 2018 tým, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, pretože vykladal aplikované ustanovenia Civilného sporového poriadku v rozpore s ich účelom a zmyslom a svoje rozhodnutie i nedostatočne odôvodnil.

12. Podľa názoru sťažovateľky, krajský súd aplikoval v rozpore s účelom a zmyslom tieto ustanovenia Civilného sporového poriadku a nevzal do úvahy toto ustanovenie Občianskeho zákonníka:

Podľa § 80 ods. 1 CSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Podľa § 80 ods. 2 CSP súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

Podľa § 63 ods. 1 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

Podľa § 63 ods. 2 CSP v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

Podľa § 82 ods. 1 CSP intervenient vstupuje do konania z vlastného podnetu alebo na základe oznámenia o spore podľa § 86 písomným podaním.

Podľa § 82 ods. 2 CSP vstup intervenienta je prípustný počas celého konania.

Podľa § 33b ods. 6 Občianskeho zákonníka ak splnomocniteľ zomrie alebo ak splnomocnenec vypovie splnomocnenie, je splnomocnenec povinný urobiť ešte všetko, čo neznesie odklad, aby splnomocniteľ alebo jeho právny nástupca neutrpel ujmu na svojich právach. Úkony takto urobené majú rovnaké právne účinky, ako keby zastúpenie ešte trvalo, pokiaľ neodporujú tomu, čo zariadil splnomocniteľ alebo jeho právni nástupcovia.

13. Krajský súd uznesenie č. k. 6 Co 192/2017-656 z 31. januára 2018 odôvodnil po tom, ako konštatoval, že žalobca ██████████ zomrel a uznesením Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 30 D 1142/2017 z 5. septembra 2017 bolo konanie o dedičstve po žalobcovi zastavené z dôvodu, že poručiteľ zanechal majetok nepatrnej hodnoty, takto:

„Podaním z 15. 11. 2017 (č. l. 635) spoločnosť FM Facility, s. r. o., ktorej jediným spoločníkom a konateľom je syn pôvodného žalobcu - poručiteľa [REDACTED], navrhla, aby vstúpila do konania na miesto pôvodného žalobcu [REDACTED] (§ 80 C. s. p.). Tento návrh odôvodnila tým, že dňa 10. 05. 2017 uzavrela s [REDACTED] zmluvu o postúpení pohľadávok, ktorou jej [REDACTED] postúpil pohľadávku proti žalovanej, ktorá je predmetom sporu.

Subjektom disponujúcim procesnou aktivitou pri zmene strán sporu je podľa § 80 ods. 1 C. s. p. výlučne žalobca. To znamená, že iba žalobca je oprávneným subjektom navrhnúť zmenu strán sporu. V prejednávanej veci žalobca [REDACTED] dňa [REDACTED] zomrel, prestal teda existovať ako subjekt práva a teda aj ako subjekt procesu. Žalobca za svojho života zmenu strany sporu - žalobcu nenavrhol. Spoločnosť FM Facility, s. r. o. nemá podľa súčasnej právnej úpravy oprávnenie navrhnúť zmenu žalobcu. Táto spoločnosť tak urobila dňa 20.11.2017, keď bolo súdu prvej inštancie doručené jej podanie z 15.11.2017 (č. l. 635) a zmenu žalobcu teda navrhla za účinnosti Civilného sporového poriadku. Na tom nič nemení skutočnosť, že žalobca [REDACTED] tejto spoločnosti postúpil pohľadávku, ktorá je predmetom sporu.

Keďže spoločnosť FM Facility, s. r. o. nebola oprávnená navrhnúť zmenu žalobcu, odvolací súd nepripustil, aby táto spoločnosť vstúpila do konania na miesto žalobcu [REDACTED].

Z uznesenia Okresného súdu Bratislava III z 05. 09. 2017, č. k. 30D/1142/2017, Dnot 53/2017 vyplýva, že poručiteľ [REDACTED] nezanechal závet a ani listinu o vydedení, bol rozvedený, pričom ako dedičia zo zákona prichádzali do úvahy jeho deti a to [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Vzhľadom na to, že poručiteľ zmluvou o postúpení pohľadávok z 10. 05. 2017 (č. l. 637) postúpil pohľadávku, ktorá je predmetom sporu spoločnosti FM Facility, s. r. o., túto pohľadávku ku dňu svojej smrti nevlastnil a táto preto nebola predmetom dedičstva. Konanie o dedičstve bolo zastavené, keďže poručiteľ zanechal majetok nepatrnej hodnoty. Preto treba urobiť záver, že v konaní nemožno pokračovať s dedičmi poručiteľa. Pohľadávka, ktorá je predmetom konania, totiž nebola prededená a teda ani na jedného z dedičov neprešlo právo, o ktoré v konaní ide.

Žalobca smrťou stratil procesnú subjektivitu, pričom... v konaní nemožno pokračovať s jeho dedičmi, keďže predmetná pohľadávka nebola predmetom dedičského konania (v čase svojej smrti žalobca už predmetnú pohľadávku nevlastnil). Z toho je zrejmé, že konaniu vo veci bráni neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania a to nedostatok procesnej subjektivity (spôsobilosti byť sporovou stranou) na strane žalobcu. Preto odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. a/ C. s. p. zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a v zmysle § 391 ods. 1 v spojení s § 161 ods. 2 a s § 63 ods. 1 C. s. p. konanie zastavil.“

14. Krajský súd v odôvodnení uznesenia č. k. 6 Co 192/2017-656 z 31. januára 2018, pokiaľ ide o vstup sťažovateľky do konania ako intervenienta, uviedol:

„Spoločnosť FM Facility, s. r. o. podaním z 15. 01. 2018 (č. l. 646) vstúpila z vlastného podnetu do konania popri žalobcovi ako intervient do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude pripustený jej vstup do konania na miesto žalobcu. Uviedla, že má právny záujem na výsledku sporu, teda má záujem, aby spor vyhrala strana, ktorú intervenient v spore podporuje. V tejto súvislosti poukázala na to, že je veriteľom žalovanej, keďže žalobca jej postúpil predmetnú pohľadávku.

Vzhľadom na to, že žalobca zomrel a stratil tak procesnú subjektivitu, pričom v konaní nemožno pokračovať s jeho dedičmi, neexistuje tu na strane žalobcu žiadny subjekt, na strane ktorého by spoločnosť FM Facility, s. r. o. mohla vystupovať ako intervient a ktorého by teda táto spoločnosť mohla v konaní podporovať. Žalobca [REDACTED] spor nemôže vyhrať, pretože je mŕtvy a vzhľadom na to neprichádza do úvahy právny záujem spoločnosti FM Facility, s. r. o. na tom, aby spor vyhral.

Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti odvolací súd neprihliadol na podanie spoločnosti FM Facility, s. r. o. z 15.01.2018, ktorým táto spoločnosť vstúpila do konania ako intervient na strane nebohého žalobcu. Z uvedených dôvodov teda odvolací súd nemusel postupovať podľa § 83 C. s. p. a teda rozhodnúť o prípustnosti vstupu intervienta do konania.“

15. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie

súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

17. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

18. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne

závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

19. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

20. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré boli nastolené v súvislosti so smrťou žalobcu a návrhom sťažovateľky na pripustenie jej vstupu na miesto žalobcu a vstupom do konania ako intervenienta. Z citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu je zrejmé, že krajský súd dôsledne vysvetlil svoje závery, ktoré ho viedli k nepripusteniu zmeny v osobe žalobcu i zastaveniu konania.

21. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov pripustenia zmeny v osobe žalobcu s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky v prípade, ak tieto zákonné pravidlá pripustenie takejto zmeny v osobe žalobcu neumožňujú. Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľky. Tak, ako konštatoval krajský súd, z § 80 ods. 1 a 2 CSP je jednoznačne zrejmé, že navrhnúť súdu, aby do konania na miesto žalobcu vstúpil ten,

na koho boli práva prevedené alebo na koho prešli, je oprávnený iba žalobca. Bez takéhoto návrhu žalobcu pripustiť zmenu v osobe žalobcu nemožno, a to ani v prípade, ak sa iná osoba stala hmotnoprávnym veriteľom žalovaného. Vo veci sťažovateľky nepochybne žalobca takýto návrh krajskému súdu nepredložil, a preto podmienky na zmenu v osobe žalobcu nemohli byť splnené.

22. Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor krajského súdu, ktorým odôvodnil nepripustenie vstupu sťažovateľky do konania na miesto žalobcu za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Civilného sporového poriadku upravujúcich postup súdu v odvolacom konaní, ktorý by popieral ich účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľky a postupom krajského súdu pri rozhodovaní v odvolacom konaní. Z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

23. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že pokiaľ sťažovateľka podala sťažnosť ústavnému súdu aj proti výroku o zastavení konania uznesenia krajského súdu č. k. 6 Co 192/2017-656 z 31. januára 2018, v tejto časti by sa ústavný súd mohol jej sťažnosťou zaoberať iba v prípade, ak by dospel k záveru, že sťažovateľkou označené práva boli porušené rozhodnutím krajského súdu o nepripustení jej vstupu do konania na miesto žalobcu. Pokiaľ nepripustením sťažovateľky do konania nedošlo k porušeniu jej základných práv, nemožno posudzovať na základe sťažnosti sťažovateľky, či došlo k porušeniu jej práv ako strany konania jeho zastavením, ak sa stranou konania nikdy nestala a ani stať nemohla.

24. Pokiaľ sťažovateľka v sťažnosti argumentuje tým, že na vec mal byť krajským súdom aplikovaný § 33b ods. 6 Občianskeho zákonníka, pretože sťažovateľka konala pri podaní návrhu na zmenu žalobcu v konaní v mene žalobcu, tento argument nemá oporu ani v obsahu návrhu sťažovateľky na zmenu žalobcu doručeného súdu, z obsahu ktorého nevyplýva, že by tento nebol podaný iba vo vlastnom mene sťažovateľky, ale najmä ani v obsahu zmluvy o postúpení pohľadávky. Takýto záver nemožno vyvodit' ani z § 4 zmluvy o postúpení pohľadávky, na ktorý výslovne sťažovateľka poukazuje. V tomto ustanovení sa

žalobca a sťažovateľka totiž dohodli iba na tom, že „účastníkom súdneho konania... sa odo dňa podpisu tejto zmluvy namiesto postupcu stáva postupník, s čím obe zmluvné strany súhlasia“ a „oznámiť súdu zmenu v osobe účastníka súdneho konania na žalujúcej strane je oprávnená ktorákoľvek zmluvná strana“. Iba to, že žalobca a sťažovateľka sa dohodli na tom, že aj sťažovateľka môže oznámiť súdu zmenu v osobe žalobcu, jednak nie je dohodou o splnomocnení a nezakladá právo sťažovateľky konať v súdnom konaní za žalobcu, resp. vykonať úkony po jeho smrti podľa § 33b ods. 6 Občianskeho zákonníka a jednak toto ustanovenie ani nezakladá oprávnenie sťažovateľky podať návrh na zmenu strany v konaní podľa § 80 ods. 1 CSP, pretože je s týmto zákonným ustanovením v rozpore.

25. Ak sťažovateľka vyčíta krajskému súdu, že nevyzval na vyjadrenie procesného zástupcu žalobcu [REDAKOVANÉ], advokáta, aj z argumentácie samotnej sťažovateľky a ustanovení právneho poriadku, na ktoré sťažovateľka poukazuje (§ 33b ods. 6 Občianskeho zákonníka, ustanovenia upravujúce príkaznú a mandátnu zmluvu), vyplýva iba to, aké sú oprávnenia a povinnosti procesného zástupcu zomrelej strany v konaní. Pokiaľ tento procesný zástupca nevykonával úkony v zmysle § 33b ods. 6 Občianskeho zákonníka, nemožno postup krajského súdu iba z tohto dôvodu považovať za ústavne nekonformný. Ak by aj procesný zástupca žalobcu v rozhodnom čase nemal vedomosť o uzatvorení zmluvy o postúpení pohľadávky žalobcom, nebolo úlohou krajského súdu túto skutočnosť mu oznamovať a žiadať jeho vyjadrenie k tejto otázke. Bolo vecou žalobcu, aby s uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky svojho zástupcu oboznámil a bolo vecou jeho zástupcu, či a ako bude na túto skutočnosť procesne reagovať.

26. Pokiaľ sťažovateľka vyčíta krajskému súdu, že s ňou ako intervenientom nekonal, ústavný súd za rozhodujúce považuje to, že konanie bolo ako celok krajským súdom zastavené, čo vylučuje aj trvanie intervencie.

27. Pre úplnosť považuje ústavný súd za potrebné dodať, že príčinou nepripustenia vstupu sťažovateľky do konania na miesto žalobcu bolo to, že jediná osoba oprávnená takýto návrh podať, t. j. žalobca, návrh súdu nepodala. Za danej situácie neostalo krajskému

súdu postupovať inak, než vyplýva z napadnutého rozhodnutia. Nepripustenie vstupu sťažovateľky do konania tak nie je dôsledkom ústavne nekonformnej aplikácie ustanovení Civilného sporového poriadku krajským súdom, ale dôsledkom pasivity žalobcu.

28. Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie jej základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy, čl. 11 listiny a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rovnakým uznesením krajského súdu, dôvodila tým, že porušenie týchto práv vyplýva z porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 dohovoru rovnakým rozhodnutím. Vzhľadom na to, že ústavný súd považoval sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru za zjavne neopodstatnenú, odmietol i s ohľadom na argumentáciu samotnej sťažovateľky jej sťažnosť aj v časti namietajúcej porušenie čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, a to podľa § 25 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Niet totiž príčinnej súvislosti medzi postupom krajského súdu, ktorý nepripustil vstup sťažovateľky do konania pre nesplnenie zákonných predpokladov, a sťažovateľkou tvrdeného porušenia jej základného práva na vlastníctvo, resp. práva na majetok uznesením krajského súdu č. k. 6 Co 192/2017-656 z 31. januára 2018.

29. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky ako celok, bolo už bez významu rozhodovať o návrhoch sťažovateľky na priznanie spravodlivého zadosťučinenia.

30. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2018